

ՎԵՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 17

ՓԵՆՉԷՆՊԵ

ՆԻՒՄԵՐՈ 46

ԹԵԼԵԳՐԱՓ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

Փարիս 9 Հոկ.

Պրանգֆորթ վէ Վիեննա շաղկթալերին նին գալինձէ, Բուսիայա ալթը թէքլիֆլէրի գալուլ իթտիրմէք, վէ էյէր իթմէզսէ հասըլ օլան մէսուլիյէթ քէնտիսինէ այիա օլմագ իզըրէ սօն տէֆա օլարագ պիր նամէ տահա եազմագ պապընտա, տիւվէլը սիւլասէ իմթիզաճ իթմիշ տիր: Աշենքալ Սօնթէ-պէլլօ Բօմատա մուգիմ Պրանսըզ օրտու-սունա դօմանտան օլմագ իզըրէ Բօմայա ալ-տէթ իտէճէք տիր:

Փարիս 11 Հոկ.

Եունան գրալը Եունանիսթանէ կիթմէք իզըրէ Փարիստէն հարաքէթ իթտիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԷՅԷ

Բուսումաթ էմանէթը ճէլիլէսի մուհասէ-պէճիլիյի, մէֆսուխ մէճիլի մուհասէպէյի մալիյէրէյի սաատէթլու Մհմէտ էֆէնտի հազըրէթլէրինէ:

Մագամը սերասքերի միւսթէշարըղը մու-ավինլիյի, բիւթպէյի սանիյէ միւթէմայի-զիյէ, մէթուպիի սերասքերի մուավինիսա-պըզ, իզգէթլու Սատըզ էֆէնտիյէ:

Մէթթուպիի սերասքերի մուավինլիյի, բիւթպէյի սանիյէ իլէ մէթթուպիի սերաս-քերի օտասը միւթէյիզլէրինտէն իզգէթլու Պէթրի էֆէնտիյէ:

Հօրան գայմագամըղը իսթապլը ամիրէ միւտիրլիյի փայէլուլէրինտէն իզգէթլու Խպ-րահիմ պէյէ իհալէ վէ թէվճիհ պուլուր-մուշ տուր:

— Մէզուլէն տէր սաատէթտէ պուլուլէնան

Լօնտրա սէֆիրի աթուֆէթլու Վասթաքի Միւզուրուս պէյ էֆէնտի հազըրէթլէրի պու-տէֆա հուլուրու շէվթէթմէվհուրու ճէնա-պը փատիշահիյէ եիւզ սիւրմէք շէրիֆինէ նայիլ օլուպ, քէնտուսինէ պիրինճի բիւթ-պէտէն թէպտիլէն պիր զըթա նիշանը աալի Օսմանի իհսան պուլուլմուշ տուր:

— Մէզուլէն տէր սաատէթտէ պուլուլէնան Եթինա սէֆիրի սաատէթլու Պօթիատի պէյ էֆէնտի հազըրէթլէրի, Եունան գրալը կէլ-տիքտէ շէհըր մէզքիւրտէ պուլուլմագ իզըրէ կէլէն ֆէլլէնպէ կիւնիլ տէր սաատէթտէն հարաքէթ էթմիշ տիր:

— Պիր միւտտէթտէն պէրու թըրապըլն վալիսի տէվլէթլու Լշմին Մուսլիս փաշա հազըրէթլէրի, մէզուլէն տէր սաատէթտէ պուլուլմագտէ տիր: Փաշայը միւշարէլէյհ հազըրէթլէրիյէ, մէճիլի պահրիյէրէյիսի օլուպ, պու տէֆա Լշմիօփատան ալտէթ իթ-միշ օլան սաատէթլու Մուսթաֆա փաշա հազըրէթլէրի, շայան պուլուլէն միւսատէյի սէնիյէ միւճիլինձէ, խաքիփայը հազըրէթլէր փատիշահիյէ եիւզ սիւրմէք շէրիֆինէ մագ-հար օլմուշար տըր:

— Բուսիա իմթէրաթօրուլն Վըրմա թէշրիֆլէրինին թէպրիքի զըմնտա թարա-ֆը տէվլէթլը ալիյէտէն մախսուլէն օլ թա-րաֆա կէօնտէրիլիշ օլան տարը շուրայը սա-քէրի բէյիսի աթուֆէթլու Օսման փաշա հազըրէթլէրի, պու տէֆա հիւսնիլ իյֆայը մէմուրիյէթլէ տէր սաատէթտէ ալտէթ իթ-միշ տիր: Իմթէրաթօրու միւշարէլէյհն գա-թը շահանէյէ թադաիմ օլուլմագ իզըրէ, քէնտի էլի իլէ պիր նամէ եազմըլ օլտուղու իշտիլմիշ տիր:

— Տիւվէլը էճնէպի թէպաալարընըն մէմա-լիքի մահրուսէյի շահանէտէ միւլք սահիպի

օլմալերի էօթէտէն պերու պիր մէսէլէ թաճ-
թընտա պուլունմագաէ իտի • Տաթթա կէ-
չէնլէրաւ տիւվէլը էճնէպիյէ սիւֆէրասը պիւ
իթթիֆագ պու պապտէ պապը ալիյէ թագ-
րիրլէր կէօնտէրմիշէր իտի :

Պու տէֆա Դադէթասընըն գապ-
լինճէ մէճլիսի Վալա ազալարընտան իւչգէ-
վաթտան իպարէթ պիր գօմիթէ թային օ-
լունուպ, խարիճիյէ նազըրը տէվէթլու իւպ-
հէթլու փաշա հազըթլէրի իլէ պիւ իսթի-
շարէ, պու մէսէլէնին թէսվէյէթէգեր օլմա-
ղընա հիմմէթ իտէճէթլէր իմիշ :

— Պրուսա վալիսի տէվէթլու թէվֆիգ
փաշա հազըթլէրի մահալը մէմուրիյէթինէ
աղիմէթ իթմէթ իւզըէ կէչէն սալը կիւնիւ տէր
սաատէթտէն հարաթէթ իթմիշ տիր :

— Միւսիւ Գրէմիէօ նամ մէշուր Ֆրան-
շալը ալօգաթ, քի վադթի իլէ Ֆրանսատա
տանվիյէ նազըրըղը տախի իթմիշ տիր, պու
տէֆա ասիթանէյէ մուվասէլէթ իթտի :

Ս. Օբէնէյմ նամ սարաֆըն, խապի-
նէյի ճէլիլէ իլէ պիր գօնսօլիտ տավասը օլ-
տուղունտան, մէրգումուն Լսիթանէյէ կէլի-
շինի, սարաֆը մուլմայիլէյէ վէթիլ օլուպ,
իշինի պիթիւրմէյէ համլ իթմէթտէ տիրլէր :

— Իզմիրտէ թապ ունէշը օլունան Իֆէ-
թալ զադէթասընըն գապլինճէ, պէշ ալտան
պերու Գըպըրս ճէգերէսինէ նէֆի օլունմուշ
օլան Ֆազլը փաշա, պու տէֆա Լսիթանէյէ
չազըրըմըշ օլտուղունտան, միւլմայիլէյէ
Գըպըրստան հարաթէթ իտիւպ Իզմիրէ օղ-
րայարագ, պուրայա կէլմէթ իւզըէ պուլուն-
մագաէ իմիշ :

— Պիր վազթաան պերու մէզունէն վէմու-
վագգաթէն մէմէթէթինէ աղիմէթ իթմիշ
օլան Լվաթրիա սէֆիրի Պարոն Բրօթէշ Օս-
թէն ճէնապլէրի պու տէֆա Լսիթանէյէ ալ-
տէթ իթմիշ տիր :

— Բէզալիք Մէմալիքի միւճթէմայը Լ-
մէրիգա սէֆիրի միսթըր Նոյ Մօրիս ճէ-
նապլէրի Լունան տէվէթի նիզտինտէ տա-
խի սէֆիր թային օլունմուշ օլտուղունտան :

կէչէնլէրաւ Լթինայա կիթմիշ իտի իսէտէ,
պու տէֆա Լսիթանէյէ ալտէթ իթմիշ տիր :

— Սարսիլիատան հազըրգլարընա կէօրէ
մալիյէ նազըրը տէվէթլու Սուլթաֆա
Ֆազլը փաշա հազըթլէրինին մախտումի,
վէ սայըր եէտի նէֆէր Խալամ չօճուզլար
թահսիլի ֆէնն ու մուարիֆ զըմընտա Բարիս
մէթթէպլէրինէ կիրմէթ իւզըէ շէհըր մէզթիւրէ
մուվասէլէթ իթմիշէր տիր :

— Լսիթանէտէ մուգիմ Լունանիլէրի վէ
սայըր արզուքէշ պուլունանլարը, պուրտան
պիր վափօրա գօլուպ, Շիրայա չըգարմագ,
վէ օրատա գրալըն Լթինայա կէլմէսինտէ
իճրա օլունան զէյնէթ վէ ալայլարը սէյր
իթտիքտէն սօնկրա, եինէ վաթօրա գօլուպ
Խաթանպօշա կէթիւրմէթ իւզըէ պիր գօմթա-
նիա զուհուր իտիւպ, կիտիւպ կէլմէթ իչիւն
ալթը լէրայա միւշթէրի թօփլամագաէ իմիշ :

— Պիհիթթէթը թաալա պիր միւտէթտէն
պերու եաղմուր եաղմամասընտան նաշի, տէր
սաատէթէ ճարի մայի լէզիւ պէնտէրինտէն
հալընդ Վիրաղը վէ Խյվատ պէնտինտէ
պիր միգտար սու գալմըշ, վէ իհթիյա-
ճաթը ումումիյէի միւշթիւլաթտէն վիգալէ-
թէն, պիր թէտպիր իհթիյաթը իճրասընա
լուզըմ կէօրինմիւշ օլտուղունտան, պիմէ-
նիհի թաալա, բուզը Գասըմէ գատար իտա-
րէ օլունմագ իւզըէ ճէվաթի շէթիֆէ վէ չէշ-
մէ վէ խայրաթը սայիրէնին մախտուսաթը ճա-
րիյէսի օլան թօգսան լիւլէ սուլուն եէթմիշ
լիւլէյէ թէնզիլի, վէ իտարէսի թաթլուսու-
յա միւնհասըր օլան համամլարտան ասաթիրի
շահանէ իչիւն թիւրպէ, վէ Պալաթ, վէ Պէ-
յաղիտ, վէ Լայա սօֆիա համամլարընըն վէ
իտարէսինէ քիաֆի գուլուլարը մէվճուտ օ-
լարագ, մայի ճարիյէ միւշթաճօլմայուպ տէ,
գուլու սուլու իլէ իտարէ իտէն համամլարըն
խթիսնասիյէ, մատասընէ ճարի օլան սու-
լարըն մուվագգաթէն գաթի զըմընտա իճրայի
իճապընըն էվգաթը հիւմայուն նէզարէթը
ճէլիլէսինէ հէվալէսի, վէ սու եօլճուլարթա-
րաֆընտան խիլաֆը թէնպիհաթ սու ալը-

տրդե հայտէ, գանուենուն իբի եիւզ էլի տէօրտիւնծիւ Վատտէսի ահքեամընճա, պիր ատէտ մէծիտիյէ ալթուենու ճէգայը նագտի ախզ օլունաճաղընտան, պու պապտէ թէն պիհաթը վագանըն Վիլաթը հարաբէթ տէ պուլունան սու եօլճու վէ համամլարըն մու ամէլէյի մէգ քիւրէյէ միւսթահագ օլաճաղընըն զաղէթալէրէ տէրճիյէ իյլանը, մէճլիսի վալա գարար միւզէքէրաթը իճապընտան օլարագ օլ վէճհէ քէյֆիյէթ պու մահալէ տէրճէ իյլան գըլընտը: (Թափլի)

Պէր վէճհը մուհարրէր օլան մատտէ մէճլիսի վալատա գարարիլի օլտուգտան սօնրա, էլհամտիւլահը թաալա, իսթանպօլ վէ էթրաֆ քէյլէրտէ էի էյիճէ եաղմուր եաղմընտը:

— Եւհամը ճէտիտէնին թէնզիւ վէ թէրէքքի ֆիյէթիւտէն փարա գաղանմայա ալըլմը օլան պիր թագըմ էսհապը թամա, պէհէր կիւն Եւթօփատան պիր պիրիւնէ միւպային թէլէկրաֆլար 'ալտըգլարընը պէյան իւլէ, էսհամը մէգքիւրէ ֆիյէթիւնի ինտիլիպ չըգարմագտա, վէ պուենա էնվայի ֆասիտլիքլէր տախի գարըլըպ, փէք չօգ աւէմէրին տիւչարը գարար վէ խասար օլմալէրիտէն նաշի, պու եօլտա ույդուենուգլուգլարըն տէֆի զըմընտա պէհէր կիւն տաշամ իւթիւ փարիս վէ Լօնտրա պօրսալարընտա Եւհամըն թէգարրիւր իտէն ֆիյէթիւնէ տայիր, քէսմի թէլէկրաֆնամէլէր ճէլպիյէ, թէլէկրաֆիտանէնին գափուսուենա վէ պապը Սալիյէյէ սարըլըպ իյլան օլունա մասը, վէ պաշուճուենտա տախի պիր գալատա պէքլէմէսի նէգտը աալիտէ թէնսիպ օլունաբագ, իճապը իճրա գըլընտըլը իշիալիմիշ տիր:

— Կէէն Ղուամ վէ Ղուամ իրթէսի կիւնլէրի Քիաղըտ խանէտէ ալթ եարըլը իճրա օլունուպ, սայքի քէտէրսիքէ պիր գաղա գուհուր իթմէքսիզէն խիթամ պուլմուշ խէտէ, թաֆսիլաթը Ղուամ իրթէսի կիւնիւ նէշը օլունաճագ Վէրագամըլտա պէյան օլունաճագ տըր:

— Պաղը էսպապը միւհիմմէյէ մէպնի իշպու Սալը կիւնիւ Վէրագամըլ նէշը օլունա տըրղընտան ապօնէլէրիմիզէն ալթընը տիւլէրիզ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԼԻՅԷ

— Էման իբի սէնէտէն պէրու պօշ գալան Լըմէնի Բաթրիքլիյի քիւրսիւսիւնէ պու տէֆա էհլէյէթ վէ տիրայէթիյէ ամմէյէ մալիւմ օլան պիր զաթը միւհլէրէմ ճիւլիւս իթմիշ տիր:

Իզմիր մէրեսասը ֆագիլէթլու Պօղոս եպիսկոպոս հաղըթլէրի, քի պուենտան ագտէմ տախի միւլէթ իշիւն նիէ խըզմէթլէր իպրաղ իթմիշ տիր, պու մէսնէտէ շայէսթէ կէօրիւտիւ:

Իշ պու ճուամ իրթէսի կիւնիւ մէճլիսի Ումուլի թէճէմմիւ իտիւպ, Բաթրիք ինթիսապընա մուպաղըրէթ օլունմագտան էվվէլ, միւնթէլիպի միւշարէլէյհին քէնտի խմիսի Բաթրիքլիյէ շայէսթէ օլան եպիսկոպոսըր էսամիսիւտէն պօղմայա վէ եէրինէ պիր տիկէրինի գօմայանիյաղ իտիւպ, պու վէճհիւ իսթիֆա իթմիշ օլտուղու մէճլիս պէյան օլունտուգտա, Տեղապահ սըբագան հաղըթլէրի տախի գըյամ իտիւպ, պու իբի սէնէ գարֆընտա միւլէթէ իթտիյի խըզմէթլէր քեաֆի սայըլըպ, քէնտիսիւնին տախի իսթիֆա իթտիյինի պէյան իթտիքտէ, մէճլիս իքիսինին տախի իսթիֆասընը գապուլ իթմէյիպ, հէր քէս Ըէյինի վիրմէյէ պաշամըլ, վէ Պօղոս եպիսկոպոս 40 րէյ վէ Վան առաջնորդու Իգնատիոս եպիսկոպոս 26 րէյ վէ Գէորգ սըբագան 7 րէյ, Սարգիս սըբագան 4 րէյ, վէ Տեղապահ սըբագան հաղըթլէրի տախի 1 րէյ գաղանմըլար իսէ տէ, պուենլարտան հիշ պիրիսի էքսէրլիյէթ ալայէ նայիլ օլամատըգլարընտան, Սահմանադրու թիւնուն ահքեամը միւհիպիւնճէ, էն զիյատէ րէյ գաղանանլար, եանի Պօղոս վէ Իգնատիոս եպիսկոպոսըր իւզէրինէ իքիսի տէֆա գուրմ վէրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ:

Պու արալըգ հազըրը մեճլիս օլանլերտեն պազըլարը թարափընտան, պու իքինճի ին- թիխապա տախի անինտե իպթիտար զըլըն- մասը արգիւ օլունմուշ իսէտէ, Սահմանադ- րութիւն միւճիպինճէ, էյէր Բաթրիք ին- թիխապընտա իլք տէֆա վերիլէն գուրա- լէրտեն էքսերիյէթը արա հասըլ օլմազ ի- սէ, իքինճի տէֆա վուգու պուլաճադ էմըր ինթիխապտէ, մեճլիստէ հազըր պուլունմա- յան ազալարըն ըէյինի տախի թահսիլ իթ- մէք լազըմ կէլէճէյինտէն, խայը միւզաքէ- րաթտեն սօնկրա գարար վերիլմիշ քի, իս- թէյէն ըէյինի շիմտի գուրա սանտըղընա պըրազալիլըր օլուպ, իսթէյէն տախի ստը կիւնիւնէ գատար քէնտի ըէյինի մէքթիւպ իլէ Բաթրիքխանէյէ կէօնտէրէպիլըր: Վէ հազըրը մեճլիս օլմայան ազալէրէ տախի, ըէյլէրինի կէօնտէրմէք իչիւն մէքթիւպ եա- զըլմասը հազըրնտա Տեղապահ սրբա- ղան հազըթթլէրինէթալիմաթ վերիլմիշ տիր:

Սէճլիսի ումուլմինին պու գարարը իճրայէ կէլտիքտէն վէ իճապ իտէն մահալէրէ մէք- թիւպլէր եազըլարգտան սօնկրա, իշ պու Սալը կիւնիւ գուրու սանտըղը աչըլըպ, կէլէն ըէյլէրին ատէտիտօգսանա պալիլ օլ- տուղու, վէ Իզմիր մերխասսըր Պօղոս եպիս- կոպոս հալըթթլէրինին տախի 58 ըէյ գազա- նըպ էքսերիյէթը արայէ նայիլ օլմուշ օլ- տուղու թէպէյիւն իթտիյինտէն, իշ պու մէսնէտէ շայէսթէ, վէ Սահմանադրութիւ- նուն աճքեամը միւճիպինճէ ինթիխապ օլուն- մուշ օլան Լըմէնի բաթրիքլէրինին իլքի օլ- մազ շէրէֆինէ տախի նայիլ օլմուշ տուր:

Ումարըղ քի միւլարէլէյ հազըթթլէրի շիմտիյէ գատար նիչէ խուսուսլարտա կէօս- թէրմիշ օլտուղու տիրայէթ վէ ֆէթանէթի, միլլէթ իչլէրինին քեաֆֆէսինին մէնպաը օլան պու մէմուրիյէթինտէ տախի իպրազ իտիւպ, ումուլմի միլլէթ քէնտուսինտէն խօշ- նուտ օլուր:

Իշթէ պէօյլէճէ իքի սէնէտէն պէրու եիւզ իւսթիւ գալմըշ օլան միլլէթ իչլէրինին ա-

յէյի Սահմանադրութիւնտա պիրէր պիրէր թէպիյէ օլտուղու միսիլիւ, արղու էտէ- ըիլ քի, պունտան պէօյլէ սայըր իչլէր տա- խի թէպիյէ բէգիւր օլուպ, մահալը մաթլու- պէ իրսին:

Պիզլէր զանն իտէրիլ քի էյէր միլլէթ- տէ մուհապպէթ, վէ իթթիֆազը արա օլուր իսէ, պիլլմ իչլէրիմիղին թէպիլլէսինէ խա- ըիճտէն պիր միւմանաաթ իտէն կէօրիւնմէ- յէճէք տիր:

Թահլէլէլը Դիւլմազէ վէ Լահաճէ Ֆէրիքինին Ֆիւլմը:

69	20	Թահլէլէլարը միմազէ
54	20	Սուգատտէմ չըգարըլան Լահամ
57	35	Սուախարէն չըգարըլան Լահամ

ԻՅԼԱՆԱԹ

Իշպու զազէթա հաֆթատա իքի տէֆա ուֆադ գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէօյիւք գըթա իլէ նէշը օլունուր:

Պիր էրլըղը	100	զուրուշ
Ալթը պլըղը	60	"
Իւշ պլըղը	30	"
Ուֆադ նուսխէսի	1	"
Պէօյիւք նուսխէսի	2	"

Թաշըլար իչիւն, 50 սաաթըղ մէսաֆէտէ պու- լունան էյալէթլէր իչիւն սէնէվի 15 զուրուշ վէ 100 սաաթ մէսաֆէտէ պուլունանլար իչիւն 30 զուրուշ փօսթա փարասը պընըր:

Իլլանաթըն պէհէր սաթըրընտան պիր տէֆա ի- չիւն 60 փարա, իքի տէֆա իչիւն 40 փարա աը- նաճադ տըր:

Իքի տէֆատան զիյատէ գօնուլաճադ վէ պէօյիւք իլլանաթ իչիւն պլըր փազարըղ օլունուր:

ՄԷՄՈՒՐԻՅՆ

ԻՍԹԱՆԳՈԼՏԱՆ՝ Վէգիւր խանընտա՞ն 17 Յ. Գի- նասեան թապխանէսի:

ԻԶՄԻՏ. Մ. Յակոբ Աղա Նաղարէթեան. ՊՐՈՒՍՏ. Թեոֆիլէ Աղա Գալիօնճեան: ԷՏԻՐՆԷ. Թորոս Աղա Յօհաննէսեան: ԹՐԱՊԶՈՒՆ. Խաչատուր Աղա Լլմասեան: ԹԷՔՖԻՒՐ ՏԵՂ. Յարութիւն Աղա Ճամճեան: ԳԱՅՍԷՐԻՅԷ. Յօհաննէս Աղա Յ. Պալըզճեան: ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս Աղայ Բիւրըճեանօֆ: Սայըր էյալէթլէր իչիւն տէ իլէրուտէ մէմուրլէր թախսի գըլընաճադ տըր:

ՄԻԿԷԼԻՅԻ ԴԱԶԷԹԱՍ. ԹԱՄԻԹՅԵՆԱՆ

ՍԱՀԻՊԻ ՄԱԹՊՈՒԱՍ ՎԷ ԴԱԶԷԹԱՍ
Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ